

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de către Corpaci Filaret,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Corpaci Filaret împotriva OCN „MICROINVEST” SRL, intervenient accesoriu Corpaci Ala cu privire la declararea nulității clauzelor contractuale și repunerea părților în poziția inițială,

împotriva deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-464/23
NR. PIGD 2-20077186-01-2ra-23032023)*

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023. Neelucidarea tuturor circumstanțelor cauzei.
Aplicarea eronată a normelor de drept material.

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. V. Holban
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, jud. L. Pruteanu, I. Țurcan, I. Cotruță

30 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților, în fond, recursul declarat de către Corpaci Filaret,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Gheorghe Stratulat,

Ion Munteanu, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 24 iunie 2020, Corpaci Filaret a depus în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cerere de chemare în judecată împotriva OCN „MICROINVEST” SRL, intervenient accesoriu Corpaci Ala cu privire la declararea nulității clauzelor contractuale și repunerea părților în poziția inițială.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată s-a menționat că, la 30 noiembrie 2017 între OCN „MICROINVEST” SRL, în calitate de împrumutător și Corpaci Filaret, în calitate de împrumutat, a fost încheiat contractul de împrumut nr. 1737000460, prin care împrumutătorul a acordat împrumutatului suma de 210 000 lei, în următoarele condiții: pe un termen de 36 luni, comisionul unic de acordare a împrumutului – 3,75 %, comision lunar de administrare 0,30 %, care se calculează la soldul împrumutului în prima zi a lunii și cu rata dobânzii aferentă împrumutului – 21 % anual.

3. Evidențiază că, conform pct. 4.3 din contractul de împrumut nr. 1737000460 din 30 noiembrie 2017, dobânda anuală efectivă (DAE) și valoarea totală plătită de împrumutat constituie 29,62 % anual, 317 607,85 lei.

4. Susține că, până la 15 iunie 2020, în baza contractului menționat, a achitat în total către OCN „MICROINVEST” SRL suma de 212 657 lei.

5. Precizează că, potrivit certificatului din 12 iunie 2020 privind creanțele OCN „MICROINVEST” SRL, Corpaci Filaret înregistrează următoarele datorii în baza contractului de împrumut din 30 noiembrie 2017: credit – 90428,49 lei, dobândă – 363,23 lei, în total – 90 791,72 lei.

6. Menționează că, dobânda anuală efectivă este cu 8,62 % mai mare decât dobânda anuală indicată la pct. 1.7 din contract.

7. Invocă faptul că, la data încheierii contractului de împrumut, rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei constituia 7,00 % anual. Deci, la data încheierii contractului de împrumut, dobânda anuală efectivă depășea de 4,23 ori rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei. În prezent, rata de bază a BNM constituie 3,5 % anual, iar dobânda anuală efectivă depășește de 8,46 ori rata de bază a BNM.

8. Totodată, rata de referință CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părțile au stipulat rata dobânzii, adică la 29 noiembrie 2017, constituia 12,73 %. În prezent, rata de referință CHIBOR constituie 8,96 %. Deci, la data încheierii contractului de împrumut, dobânda anuală efectivă depășea de 2,33 ori rata de referință CHIBOR înregistrată în ziua bancară

anterioară datei în care părțile au stipulat rata dobânzii, iar în prezent, dobânda anuală efectivă depășește de 3,31 ori rata de referință CHIBOR, ceea ce este profund inechitabil pentru reclamant. Rata medie de referință CHIBOR pe durata termenului contractului de împrumut nu a depășit 11 %. Prin urmare, prețul la bani a scăzut. Cu toate acestea, contrar pct. 4.4 din contract, mărimea dobânzii în pct. 1.7 și 4.3 din contract nu a fost modificată de OCN „MICROINVEST” SRL, consumatorul Corpaci Filaret fiind impus să plătească un preț exagerat pentru banii împrumutați.

9. Notează că, la încheierea contractului, în calitate de consumator, a avut o îndreptățită încredere că rata dobânzii anuale, așa cum este indicată în pct. 1.7 din contract, nu va depăși 21 %, iar reieșind din prevederile pct. 4.4 din contract, aceasta ar putea fi micșorată.

10. Apreciază că, comisioanele din contract, care de fapt sunt dobânzi camuflate, au creat un dezechilibru semnificativ între prestațiile la care se aștepta în mod rezonabil că urmează să le facă în baza contractului. Deci, clauzele cu privire la comisioanele sau alte plăți, indiferent de denumirea lor din contract au caracter surprinzător, fiind clauze abuzive.

11. Într-o altă ordine de idei evidențiază că, la 30 noiembrie 2018, între OCN „MICROINVEST” SRL, în calitate de împrumutător și Corpaci Filaret, în calitate de împrumutat, a fost încheiat contractul de împrumut nr. 18370006896, prin care împrumutătorul a acordat împrumutatului suma de 150 000 lei, în următoarele condiții: pe un termen de 36 luni, comisionul unic de acordare a împrumutului – 3,75 %, comision lunar de administrare – 0,30 %, care se calculează la soldul împrumutului în prima zi a lunii și cu rata dobânzii aferentă împrumutului – 18 % anual.

12. Menționează că, conform pct. 4.4 din contractul de împrumut nr. 18370006896 din 30 noiembrie 2018, dobânda anuală efectivă (DAE) și valoarea totală plătită de împrumutat constituie 26,02 % anual, 217 923,90 lei.

13. Susține că, până la 15 iunie 2020, în baza contractului menționat, a achitat în total către OCN „MICROINVEST” SRL suma de 83 758 lei.

14. Precizează că, potrivit certificatului privind creanțele OCN „MICROINVEST” SRL din 12 iunie 2020, Corpaci Filaret înregistrează următoarele datorii în baza contractului de împrumut din 30 noiembrie 2018: credit – 108 538,00 lei, dobândă – 373,66 lei, în total 108 911,66 lei.

15. Menționează că, dobânda anuală efectivă este cu 8,02% mai mare decât dobânda anuală indicată la pct. 1.7 din contract.

16. Invocă faptul că, la data încheierii contractului de împrumut, rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei constituia 6,50 % anual, deci, la data încheierii contractului de împrumut, dobânda anuală efectivă depășea de 4 ori rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei. În prezent, rata de bază a BNM constituie 3,5 % anual, iar dobânda efectivă depășește de 7,43 ori rata de bază a BNM. Totodată, rata de referință CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părțile au stipulat rata dobânzii, adică la 29 noiembrie 2018, constituia 10,35%. În prezent, rata de referință CHIBOR constituie 8,96 %. Deci, la data încheierii contractului de împrumut, dobânda anuală efectivă depășea de 2,51 ori rata de referință CHIBOR înregistrată în ziua bancară

anterioară datei în care plățile au stipulat rata dobânzii, iar în prezent, dobânda anuală efectivă depășește de 2,90 ori rata de referință CHIBOR, ceea ce este profund inechitabil pentru reclamant. Rata medie de referință CHIBOR pe durata termenului contractului de împrumut nu a depășit 9,50 %. Prin urmare, prețul la bani a scăzut. Cu toate acestea, contrar pct. 4.4 din contract, mărimea dobânzii stabilită în pct. 1.7 și 4.4 din contract nu a fost modificată de OCN „MICROINVEST” SRL, consumatorul Corpaci Filaret fiind impus să plătească un preț exagerat pentru banii împrumutați.

17. Notează că, la încheierea contractului, în calitate de consumator, a avut o îndreptățită încredere că rata dobânzii anuale, așa cum este indicată în pct. 1.7 din contract, nu va depăși 18%, iar reieșind din prevederile pct. 4.4 din contract, aceasta ar putea fi micșorată.

18. Apreciază că, comisioanele din contract, care de fapt sunt dobânzi camuflate, au creat un dezechilibru semnificativ între prestațiile la care se aștepta în mod rezonabil că urmează să le facă în baza contractului. Deci, clauzele cu privire la comisioane sau alte plăți, indiferent de denumirea lor din contract au caracter surprinzător, fiind clauze abuzive.

19. Susține că, la 29 mai 2020, în adresa pârâtului prin e-mail și poștă au fost expediate două cereri, prin care s-a solicitat recalcularea plăților restante din contractele de împrumut, ținând cont de fapt că, contractele respective conțin clauze abuzive. Conform avizului de recepție, pârâtul a recepționat cererile la 01 iunie 2020, iar prin răspunsul din 15 iunie 2020, recepționat la 23 iunie 2020, au fost respinse.

20. Prin urmare, având în vedere faptul că atât contractul de împrumut nr. 17370004601 din 30 noiembrie 2017, cât și nr. 18370006896 din 30 noiembrie 2018, au fost încheiate până la 01 martie 2019, dată la care a intrat în vigoare Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, în temeiul art. 7 alin. (4) din Codul civil, legea veche va continua să guverneze natura și întinderea drepturilor și obligațiilor părților, precum și orice alte efecte contractuale.

21. Conchide că, comisioanele din contractele respective, care de fapt sunt dobânzi camuflate, au creat un dezechilibru semnificativ în prestațiile la care în mod rezonabil urmau a fi efectuate în baza contractului și prestațiile care urmează a fi efectuate. Deci, clauzele cu privire la comisioanele sau alte plăți, indiferent de denumirea lor, din contract au caracter surprinzător, fiind clauze abuzive și prin prisma art. 4 alin. (1), propoziția a doua din Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, în vigoare la data încheierii contractelor și care prevede că orice clauză abuzivă introdusă în astfel de contracte este considerată nulă din momentul încheierii lor.

22. În drept, cererea este întemeiată pe prevederile Legii nr. 256 din 09.12.2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, Legea nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, art. 666 alin. (2), art. 712 alin. (1), (3) – (5), art. 713, art. 715, art. 717, art. 720 alin. (5), art. 869 alin. (1) din Codul civil.

23. Având în vedere circumstanțele expuse, s-a solicitat constatarea nulității absolute a clauzelor prevăzute de pct. 1.5, 1.6 în totalitatea lor,

precum și a pct. 4.3, în partea în care cota procentuală depășește 21 % rata anuală a dobânzii prevăzută de pct. 1.7 din contractul de împrumut nr. 17370004601 din 30.11.2017; constatarea nulității absolute a clauzelor prevăzute de pct. 1.5, 1.6 și pct. 4.3, în partea în care cota procentuală depășește 18 % rata anuală a dobânzii prevăzută de pct. 1.7 din contractul de împrumut nr. 18370006896 din 30.11.2018; obligarea OCN „MICROINVEST” SRL, ca efect al constatării nulității clauzelor menționate *supra* din contractul de împrumut nr. 17370004601 din 30.11.2017, să recalculeze plățile restante din contractul de împrumut respectiv, ținând cont de rata dobânzii prevăzută la pct.1.7 din contract de maxim 21 % anual pentru toată durata contractului de împrumut și recalcularea plăților restante din contractul de împrumut prin excluderea tuturor comisioanelor și altor plăți, indiferent de denumirea lor, cu caracter surprinzător, pentru toată durata contractului de împrumut, astfel încât dobânda anuală efectivă să nu depășească cota de 21 %; obligarea OCN „MICROINVEST” SRL, ca efect al constatării nulității clauzelor menționate *supra* din contractul de împrumut nr. 18370006896 din 30.11.2018, să recalculeze plățile restante din contractul de împrumut respectiv ținând cont de rata dobânzii prevăzută la pct. 1.7 din contract de maxim 18 % anual pentru toată durata contractului de împrumut și recalcularea plăților restante din contractul de împrumut prin excluderea tuturor comisioanelor și altor plăți, indiferent de denumirea lor, cu caracter surprinzător, pentru toată durata contractului de împrumut, astfel încât dobânda anuală efectivă să nu depășească cota de 18 %; precum și încasarea cheltuielilor de judecată, în măsura în care acestea vor fi suportate.

24. La 12 noiembrie 2020, Corpaci Filaret a depus în adresa instanței cerere de concretizare a acțiunii, prin care s-a solicitat constatarea nulității absolute a clauzelor prevăzute de pct. 1.5, 1.6 în totalitatea lor, precum și a pct. 4.3, în partea în care cota procentuală depășește 21 % rata anuală a dobânzii prevăzută de pct. 1.7 din contractul de împrumut nr. 17370004601 din 30.11.2017; constatarea nulității absolute a clauzelor prevăzute de pct. 1.5, 1.6 și pct. 4.3, în partea în care cota procentuală depășește 18 % rata anuală a dobânzii prevăzută de pct. 1.7 din contractul de împrumut nr. 18370006896 din 30.11.2018; obligarea OCN „MICROINVEST” SRL, ca efect al constatării nulității clauzelor menționate *supra* din contractul de împrumut nr. 17370004601 din 30.11.2017, să restituie reclamantului plățile efectuate în baza contractului de împrumut nr. 17370004601 din 30.11.2017, ținând cont de rata dobânzii prevăzută la pct.1.7 din contract de maxim 21 % anual pentru toată durata contractului de împrumut și plățile achitate de reclamant cu titlu de comisioane și alte plăți, indiferent de denumirea lor, cu caracter surprinzător, pentru toată durata contractului de împrumut, astfel încât dobânda anuală efectivă să nu depășească cota de 21 %; obligarea OCN „MICROINVEST” SRL, ca efect al constatării nulității clauzelor menționate *supra* din contractul de împrumut nr. 18370006896 din 30.11.2018, să restituie reclamantului plățile efectuate în baza contractului de împrumut nr. 18370006896 din 30.11.2018, ținând cont de rata dobânzii prevăzută la pct. 1.7 din contract de maxim 18 % anual pentru toată durata contractului de împrumut și plățile achitate de reclamant cu titlu de comisioane și alte plăți,

indiferent de denumirea lor, cu caracter surprinzător, pentru toată durata contractului de împrumut, astfel încât dobânda anuală efectivă să nu depășească cota de 18 %; precum și încasarea cheltuielilor de judecată, în măsura în care acestea vor fi suportate.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

25. Prin hotărârea din 19 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Corpaci Filaret împotriva OCN „MICROINVEST” SRL, intervenient accesoriu Corpaci Ala cu privire la declararea nulității clauzelor contractuale și repunerea părților în poziția inițială. S-au declarat nule pct. 1.5 și pct. 1.6 din contractul de împrumut nr. 17370004601 din 30 noiembrie 2017 încheiat între OCN „MICROINVEST” SRL și Corpaci Filaret cu repunerea părților în poziție inițială prin efectuarea recalculului drept urmare a excluderii sumelor încasate în temeiul clauzelor contractuale declarate nule. S-au declarat nule pct. 1.5 și pct. 1.6 din contractul de împrumut nr. 18370006896 din 30 noiembrie 2018 încheiat între OCN „MICROINVEST” SRL și Corpaci Filaret cu repunerea părților în poziție inițială prin efectuarea recalculului drept urmare a excluderii sumelor încasate în temeiul clauzelor contractuale declarate nule. S-a încasat din contul OCN „MICROINVEST” SRL în beneficiul statului taxa de stat de la care plată este scutit reclamantul la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 150 lei (una sută cincizeci lei).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

26. La 05 august 2021, OCN „MICROINVEST” SRL a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 19 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat casarea integrală a hotărârii menționate și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

27. Prin decizia din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de OCN „MICROINVEST” SRL. S-a casat integral hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 19 iulie 2021, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Corpaci Filaret împotriva OCN „MICROINVEST” SRL, intervenient accesoriu Corpaci Ala cu privire la declararea nulității clauzelor contractuale și repunerea părților în poziția inițială, și s-a adoptat o hotărâre nouă, prin care: cererea de chemare în judecată depusă de Corpaci Filaret împotriva OCN „MICROINVEST” SRL, intervenient accesoriu Corpaci Ala cu privire la declararea nulității clauzelor contractuale și repunerea părților în poziția inițială, s-a respins ca neîntemeiată.

28. Pentru a decide astfel, Colegiul a notat că, toate clauzele contractuale, incluse în contractele de împrumut, încheiate cu consumatorii, urmează a fi examinate sub aspectul legalității lor, prin prisma normelor legale. Mai mult ca atât, chestiunea urmează a fi tratată nu din perspectiva prevederilor de drept

comun cauzele, în care se cere constatarea caracterului abuziv al unor clauze dintr-un contract de credit/împrumut, ci, cu precădere, din perspectiva legilor și jurisprudenței, privitoare la drepturile consumatorilor.

29. Colegiul a menționat că, instanța poate verifica, din oficiu, în ce măsură clauzele cuprinse în acest contract au caracter abuziv, urmând a fi constatat că, sistemul de protecție introdus prin directivă pornește de la premisa, potrivit căreia consumatorul se află, din punctul de vedere al echilibrului contractual și al forței de a negocia, într-o poziție dezavantajoasă față de comerciant și deține un nivel mai scăzut de cunoștințe față de acesta, ceea ce duce la acceptarea unor clauze prestabilite de comerciant, fără posibilitatea de a influența conținutul acestora.

30. La caz, Colegiul a constatat că, contractele de împrumut nr. 17370004601 din 30 noiembrie 2017 și nr. 18370006896 din 30 noiembrie 2018, au fost încheiate la cererea consumatorului Corpaci Filaret de acordare a împrumutului, fiindu-i eliberată *a priori* informația precontractuală, cu descrierea principalelor caracteristici ale produsului de creditare, costurile creditului, informație cu care reclamantul/intimat a făcut cunoștință până la încheierea contractelor.

31. Astfel, Colegiul a notat că atât comisioanele, cât și dobânda au fost negociate în prealabil între OCN „MICROINVEST” SRL și Corpaci Filaret, iar ulterior, în virtutea principiului libertății contractuale, Corpaci Filaret și-a exprimat consimțământul la încheierea contractelor de împrumut. Or, la etapa de prezentare a informației precontractuale, reclamantul, în calitate de împrumutat, avea posibilitatea să formuleze obiecții sau să își exprime dezacordul cu o clauză contractuală sau alta, însă reclamantul nu a manifestat o asemenea conduită la acel moment, iar într-un final a consimțit încheierea contractelor de împrumut conform condițiilor contractuale enunțate.

32. Colegiul a remarcat faptul că, o clauză contractuală standard este lipsită de efect dacă prejudiciază disproporționat, contrar principiilor buneii-credințe, cealaltă parte a contractului. În acest sens, se iau în considerare conținutul contractului, împrejurările în care clauza este inserată în contract, interesele reciproce, alte împrejurări. Caracterul inechitabil al clauzelor contractuale standard se prezumă în caz de dubiu sau dacă o prevedere nu este clară.

33. În speță, Colegiul a atestat că, dispozițiile contractuale au fost elaborate într-un limbaj clar, inteligibil, fiind acceptate de către reclamantul Corpaci Filaret, astfel temeieri pentru declararea nulității clauzelor contractuale nu au fost stabilite.

34. Instanța de apel a concluzionat că, contractele de împrumut nr. 17370004601 din 30 noiembrie 2017 și nr. 18370006896 din 30 noiembrie 2018, au fost semnate și acceptate de ambele părți contractuale, iar poziția instanței de fond cu referire la faptul că clauzele contractuale nu au fost negociate cu consumatorul nu pot constitui temei de admitere a acțiunii, or având în vedere faptul că reclamantul Corpaci Filaret a semnat contractele respective, clauzele fiind evidențiate, iar comisioanele și rata dobânzii fiind concret stabilite, prin semnătura aplicată, reclamantul și-a manifestat acordul de voință în privința condițiilor contractuale. În acest sens, nu se atestă o rea-credință din partea OCN „MICROINVEST” SRL în condițiile în care

contractele de împrumut stabilesc în mod clar cerințele față de debitorul Corpaci Filaret.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

35. La 20 februarie 2023, Corpaci Filaret a depus în adresa Curții Supreme de Justiție cerere de recurs împotriva deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău cu menținerea hotărârii din 19 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

36. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul declarat de către Corpaci Filaret, a fost înaintat în termen. Or, decizia integrală din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, i-a fost comunicată lui Corpaci Filaret prin intermediul poștei la 05 ianuarie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 20 februarie 2023, adică în interiorul termenului de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

37. În motivarea recursului s-a menționat că, Corpaci Filaret nu a negociat sub nici o formă nici o clauză din aceste contracte. Contractele au fost pre-redactate de OCN „MICROINVEST” SRL, care este utilizator al clauzelor contractuale standard și folosește aceste clauze pentru o multitudine de contracte în raport cu aderenții. Deci, la caz, cu certitudine suntem în prezența unor clauze contractuale standard, în sensul definiției acestei noțiuni de art. 712 alin. (1) Cod civil, în redacția la data încheierii celor două contracte de împrumut.

38. Evidențiază că, din prevederile art. 5 alin. (2) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09.12.2011, în vigoare la data încheierii celor două contracte de împrumut, rezulta că, se consideră întotdeauna că o clauză nu a fost negociată individual atunci când a fost inclusă de către comerciant în prealabil și, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul ei.

39. Precizează că, din prevederile art. 5 alin. (4) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09.12.2011, în vigoare la data încheierii celor două contracte de împrumut, rezulta că, în cazul în care comerciantul pretinde că o clauză standard a fost negociată individual, lui îi revine sarcina probei.

40. Notează că, OCN „MICROINVEST” SRL nu a prezentat nici o probă, prin care ar răsturna prezumțiile prevăzute de art. 720 alin. (4) lit. a) Cod civil și art. 5 alin. (4) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09.12.2011.

41. Invocă faptul că, în condițiile în care prezumțiile menționate nu au fost răsturnate, ele operează în favoarea lui Corpaci Filaret.

42. Susține că, ținând cont de faptul că, clauzele acestor două contracte de împrumut au fost elaborate anticipat de către OCN „MICROINVEST” SRL

și sunt clauze contractuale standard, fapt care se poate deduce din redacția celor două contracte încheiate la un interval de un an, clauzele fiind practic identice atât în contractul de împrumut din 30 noiembrie 2017, cât și în contractul de împrumut din 30 noiembrie 2018, este cert faptul că cele două contracte nu conțin clauze negociate.

43. Cu referire la principiul libertății contractuale menționează că, acesta s-a manifestat doar prin opțiunea lui Corpaci Filaret de a încheia cele două contracte de împrumut sau de a refuza încheierea lor. Însă, Corpaci Filaret nu a putut influența în nici un mod conținutul clauzelor contractuale incluse de către OCN „MICROINVEST” SRL în cele două contracte de împrumut, deși unul dintre aspectele principiului libertății contractuale, care rezultă din prevederile art. 667 alin. (1) Cod civil, este de a stabili în mod liber conținutul acestor contracte.

44. Evidențiază că, instanța de apel nu a supus analizei clauzele contractuale contestate din cele două contracte de împrumut în baza art. 719, 718, 716 din Codul civil și art. 5 alin. (2) din Legea nr. 256 din 09.11.2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, care era în vigoare la data încheierii celor două contracte de împrumut, respectiv, decizia contestată este superficială, instanța de apel nu a pătruns în esența cauzei și nu a oferit o motivare corespunzătoare soluției la care a ajuns, limitându-și controlul clauzelor contractuale standard doar la etapa incorporării valabile și etapa controlului clauzelor contractuale surprinzătoare, fără a trece ulterior la etapa controlului echității clauzelor contractuale standard contestate.

45. Menționează că, aprecierea instanței de fond se află în concordanță cu practica judiciară stabilită de Curtea Supremă de Justiție în domeniul respectiv, este conformă atât principiului aplicării uniforme a legislației și certitudinii juridice care rezultă din art. 4 alin. (4) Cod civil, cât și principiului securității raporturilor juridice care rezultă din jurisprudența CtEDO pe marginea art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

46. În drept, s-au invocat prevederile art. 85 alin. (1) lit. a), art. 429 alin. (1), art. 430 lit. a), art. 431, art. 432 alin. (2) lit. c), art. 432 alin. (4), art. 434, 436 și 437 din Codul de procedură civilă.

47. Pe parcurs, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa OCN „MICROINVEST” SRL și Alei Corpaci, copia recursului depus de Corpaci Filaret, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat.

48. La 29 martie 2023, OCN „MICROINVEST” SRL a recepționat scrisoarea, iar la 10 mai 2023 a depus referința, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil, precum și respingerea cererii de recurs ca fiind neîntemeiată.

49. În susținerea referinței s-a menționat că, decizia din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, este legală și întemeiată.

50. Iar, deși Corpaci Ala a recepționat copia recursului la 30 martie 2023, până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referința.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

51. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

52. Art. XI alin. (1) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative:

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.”

53. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, prevede că:

„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

54. Din sensul normei de drept citate *supra* rezultă că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

55. Recursul declarat de către Corpaci Filaret a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, motiv pentru care va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

56. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii recursului):

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

57. Art. 431 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

(3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

(4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

58. Art. 432 alin. (1) – (5) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii recursului):

„(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.”

59. Art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept:

f) să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe”.

60. Art. 867 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la data încheierii contractelor de împrumut din 30 noiembrie 2017 și 30 noiembrie 2018):

„(1) Prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.”

61. Art. 869 alin. (1) și (2) din Codul civil (în vigoare la data încheierii contractelor de împrumut din 30 noiembrie 2017 și 30 noiembrie 2018):

„(1) În baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobînzii, care trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei.

(2) Înțelegerea asupra dobînzii prin care se încalcă dispoziția alin.(1) este nulă.”

62. Art. 3 din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09 decembrie 2011 (în vigoare la data încheierii contractelor de împrumut din 30 noiembrie 2017 și 30 noiembrie 2018):

„În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

clauză abuzivă – clauză contractuală care, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului, contrar cerințelor de bună-credință, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract;

comerciant – orice persoană fizică sau juridică (vînzător sau furnizor de mărfuri, prestator de servicii), indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care,

în cadrul contractelor reglementate de prezenta lege, acționează în scopuri legate de activitatea sa de întreprinzător sau de activitatea sa profesională;

consumator – orice persoană fizică ce intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea sa de întreprinzător sau de activitatea sa profesională;

contract de adeziune – contract în care clauzele sînt formulate în prealabil de una dintre părți, iar cealaltă parte doar poate să accepte încheierea contractului în condițiile impuse ori să renunțe la încheierea lui.”

63. Art. 4 alin. (1) și (4) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09 decembrie 2011 (în vigoare la data încheierii contractelor de împrumut din 30 noiembrie 2017 și 30 noiembrie 2018):

„(1) Se interzice comercianților să includă clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Orice clauză abuzivă introdusă în astfel de contracte este considerată nulă din momentul încheierii lor.

(4) În cazul unor dubii cu privire la sensul unei clauze, prevalează interpretarea cea mai favorabilă pentru consumator.”

64. Art. 5 alin. (1), (2) și (4) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09 decembrie 2011 (în vigoare la data încheierii contractelor de împrumut din 30 noiembrie 2017 și 30 noiembrie 2018):

„(1) O clauză contractuală nefiind negociată în mod individual cu consumatorul este abuzivă în cazul în care creează, contrar cerințelor de bună-credință, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract.

(2) Se consideră întotdeauna că o clauză nu a fost negociată individual atunci când a fost inclusă de către comerciant în prealabil și, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul ei.

(4) În cazul în care comerciantul pretinde că o clauză standard a fost negociată individual, lui îi revine sarcina probei.”

65. Art. 6 alin. (1), (2) și (5) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09 decembrie 2011 (în vigoare la data încheierii contractelor de împrumut din 30 noiembrie 2017 și 30 noiembrie 2018):

„(1) Caracterul abuziv al unei clauze contractuale se evaluează luîndu-se în considerare natura bunurilor sau a serviciilor pentru care s-a încheiat contractul și raportîndu-se, în momentul încheierii lui, la toate circumstanțele care însoțesc încheierea și la toate clauzele contractului sau ale unui alt contract de care acesta depinde.

(2) La evaluarea caracterului abuziv al clauzelor contractuale, cu excepția clauzelor stabilite la art.5 alin.(5), se va ține cont de:

a) puterea diferită de negociere a părților;

b) natura bunurilor sau a serviciilor;

c) faptul că consumatorul a fost încurajat să-și dea acordul pentru clauza respectivă prin afirmația că va obține un beneficiu sau un avantaj din acceptarea clauzei respective;

d) faptul că bunurile sau serviciile au fost vândute sau furnizate la comanda specială a consumatorului;

e) faptul că comerciantul a acționat în mod corect și echitabil față de cealaltă parte ale cărei interese legitime trebuie să le ia în considerare.

(5) Clauzele abuzive cuprinse în contractul încheiat cu consumatorul nu vor produce efecte asupra consumatorului și se vor considera nule, iar contractul va continua să producă efecte în partea rămasă, în cazul în care poate continua să existe fără aceste clauze.”

66. Art. 219 alin. (1) și (2) din Codul civil (în vigoare la data încheierii contractelor de împrumut din 30 noiembrie 2017 și 30 noiembrie 2018):

„(1) Actul juridic nul încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii. Dacă din conținutul său rezultă că poate înceta numai pentru viitor, actul juridic nu va produce efecte pentru viitor.

(2) Fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul, iar în cazul imposibilității de restituire, este obligată să plătească contravaloarea prestației.”

67. Art. 585 din Codul civil (în vigoare la data încheierii contractelor de împrumut din 30 noiembrie 2017 și 30 noiembrie 2018):

„În cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.”

68. Art. 666 alin. (1) – (3) din Codul civil (în vigoare la data încheierii contractelor de împrumut din 30 noiembrie 2017 și 30 noiembrie 2018):

„(1) Contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

(2) Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

(3) Contractul poate fi de adeziune sau negociat, sinalagmatic sau unilateral (generează obligații doar pentru una dintre părți), comutativ sau aleatoriu și cu executare instantanee sau succesivă, precum și de consumator.”

69. Art. 667 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la data încheierii contractelor de împrumut din 30 noiembrie 2017 și 30 noiembrie 2018):

„(1) Părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor. Dacă, în scopul protecției intereselor prioritare ale societății sau ale unui individ, efectele unui contract depind de încuviințarea autorităților statului, limitările și condiționările trebuie reglementate prin lege.”

70. Art. 668 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la data încheierii contractelor de împrumut din 30 noiembrie 2017 și 30 noiembrie 2018):

„(1) Contractul încheiat legal obligă părțile nu numai la ceea ce au stipulat expres, dar și la tot ceea ce rezultă din natura lui în conformitate cu legea, cu uzanțele sau cu principiile echității.”

71. Art. 679 alin. (1) și (2) din Codul civil (în vigoare la data încheierii contractelor de împrumut din 30 noiembrie 2017 și 30 noiembrie 2018):

„(1) Contractul se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale.

(2) Sînt esențiale clauzele care sînt stabilite ca atare prin lege, care reies din natura contractului sau asupra cărora, la cererea uneia din părți, trebuie realizat un acord.”

72. Art. 712 alin. (1) – (3) din Codul civil (în vigoare la data încheierii contractelor de împrumut din 30 noiembrie 2017 și 30 noiembrie 2018):

„(1) Clauze contractuale standard sînt toate clauzele formulate anticipat pentru o multitudine de contracte, pe care o parte contractantă (utilizator) le prezintă celeilalte părți la încheierea contractului. Este indiferent dacă prevederile formează un document separat sau sînt parte a documentului ce reprezintă contractul, de asemenea nu importă numărul condițiilor și forma contractului.

(2) Nu există clauze contractuale standard în măsura în care condițiile contractului au fost negociate în particular între părți.

(3) Condițiile contractuale standard devin numai atunci parte a contractului cînd partea care le propune le aduce, în momentul încheierii contractului, în mod expres la cunoștința celeilalte părți sau îi asigură în alt mod posibilitatea, luînd în considerare și handicapul acesteia, să ia cunoștința de conținutul lor și, cînd cealaltă parte este de acord, să le accepte.”

73. Art. 716 alin. (1) – (3) din Codul civil (în vigoare la data încheierii contractelor de împrumut din 30 noiembrie 2017 și 30 noiembrie 2018):

„(1) O clauză contractuală standard este lipsită de efect dacă prejudiciază disproporționat, contrar principiilor bunei-credințe, cealaltă parte a contractului. În acest sens, se iau în considerare conținutul contractului, împrejurările în care clauza este inserată în contract, interesele reciproce, alte împrejurări.

(2) Caracterul inechitabil al clauzelor contractuale standard se prezumă în caz de dubiu dacă o prevede:

a) nu este compatibilă cu principiile de bază (esențiale) ale reglementărilor de la care derogă;

b) limitează drepturile sau obligațiile esențiale, care rezultă din natura contractului, de o manieră care periclitează scopul contractului;

c) nu este clară.

(3) Aprecierea caracterului inechitabil al clauzelor contractuale standard nu trebuie să se refere la determinarea obiectului contractului sau la proporționalitatea prețului ori a remunerației, pe de o parte, și nici la bunurile sau serviciile furnizate, pe de altă parte, în măsura în care clauzele contractuale sînt formulate în mod clar și precis.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

74. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, concluziile instanței de apel expuse în decizie sunt neîntemeiate, rezultate din aprecierea greșită a circumstanțelor cauzei și interpretarea eronată a normelor de drept material, pe cînd prima instanță, întemeiat și argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, avînd la bază cadrul legal aplicabil speței, corect a ajuns la concluzia de a admite acțiunea formulată de Corpaci Filaret, fapt care constituie temei de casare a deciziei pronunțate și menținere a hotărârii primei instanțe.

75. Pentru a ajunge la această concluzie, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a reținut următoarele circumstanțe.

76. La 30 noiembrie 2017, între OCN „MICROINVEST” SRL în calitate de împrumutător și Corpaci Filaret în calitate de împrumutat, a fost încheiat contractul de împrumut nr. 17370004601, prin care OCN „MICROINVEST” SRL i-a acordat lui Corpaci Filaret un împrumut în sumă de 210 000 lei, cu un termen de rambursare de 36 luni (f. d. 11-13).

77. Potrivit pct. 1.5, 1.6, 1.7 din contractul nr. 17370004601 din 30 noiembrie 2017, s-a stabilit un comision unic de acordare a împrumutului – 3,75%, comision lunar de administrare 0,30%, care se calculează la soldul împrumutului în prima zi a lunii și cu rata dobânzii aferentă împrumutului – 21% anual (f. d. 11).

78. În temeiul pct. 4.3 din contractul nr. 17370004601 din 30 noiembrie 2017, a fost stipulată o dobândă anuală efectivă (DAE) și valoarea totală plătită de împrumutat: 29,62% anual, 317 607,85 lei (f. d. 11).

79. La 30 noiembrie 2018, între OCN „MICROINVEST” SRL în calitate de împrumutător și Corpaci Filaret în calitate de împrumutat, a fost încheiat contractul de împrumut nr. 18370006896, prin care OCN „MICROINVEST” SRL i-a acordat lui Corpaci Filaret un împrumut în sumă de 150 000 lei, cu un termen de rambursare de 36 luni (f. d. 16-18).

80. Potrivit pct. 1.5, 1.6, 1.7 din contractul nr. 18370006896 din 30 noiembrie 2018, s-a stabilit un comision unic de acordare a împrumutului – 3,75%, comision lunar de administrare 0,30%, care se calculează la soldul împrumutului în prima zi a lunii și cu rata dobânzii aferentă împrumutului – 18% anual (f. d. 16).

81. În temeiul pct. 4.4 din contractul nr. 18370006896 din 30 noiembrie 2018, a fost stipulată o dobândă anuală efectivă (DAE) și valoarea totală plătită de împrumutat: 26,02% anual, 217 923,90 lei (f. d. 16-17).

82. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe în ceea ce ține de faptul că, clauzele contractuale inserate în pct. 1.5 și pct. 1.6 din contractul de împrumut nr. 17370004601 din 30 noiembrie 2017 încheiat între OCN „MICROINVEST” SRL și Corpaci Filaret, precum și în pct. 1.5 și pct. 1.6 din contractul de împrumut nr. 18370006896 din 30 noiembrie 2018 încheiat între OCN „MICROINVEST” SRL și Corpaci Filaret, drept clauze contractuale abuzive în temeiul art. 4 alin. (1) și art. 5 alin. (1) al Legii nr. 256 din 09.12.2011.

83. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, în această parte instanța de fond just a constatat că, clauzele cu privire la încasarea comisionului de acordare și administrare se înscriu în definiția legală stabilită de art. 5 alin. (1) al Legii nr. 256 din 09.12.2011, iar în sensul normei de drept menționate, aceste comisioane de acordare și administrare a împrumutului nu au fost negociate cu Corpaci Filaret.

84. În această ordine de idei Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, OCN „MICROINVEST” SRL nu a reușit să demonstreze

temeinicia percepției comisionului unic la acordarea împrumuturilor și temeinicia percepției comisionului lunar de administrare a împrumuturilor.

85. Mai mult decât atât, analizând circumstanțele expuse în raport cu normele de drept citate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, în contractele de împrumut nominalizate nu sunt specificate serviciile pe care profesionistul le prestează consumatorului în schimbul încasării comisioanelor de acordare și de administrare a împrumuturilor.

86. În fiecare contract de împrumut, profesionistul urma să indice scopul pentru care a fost perceput comisionul, destinația acestuia, astfel încât să ofere consumatorului toate informațiile necesare în raport de care ultimul alege să încheie sau nu contractul respectiv, urma să se specifice care sunt operațiunile concrete, pe care profesionistul se obligă să le efectueze, în schimbul acestor comisioane. Respectiv, profesionistul urma să furnizeze servicii care constituie o contraprestație și care să justifice perceperea acestor comisioane. Cuprinsul contractului urmează să conțină precizări cu privire la fundamentul percepției acestor comisioane ori destinației acestora, să conțină în mod transparent motivele care justifică remunerația corespunzătoare acestor comisioane, în condițiile în care se contestă că profesionistul este obligat să furnizeze o contraprestație reală, pentru a obține comisioanele percepute.

87. Prin prisma circumstanțelor evidențiate se constată că, obligației consumatorului de a plăti comisioanele de acordare și de administrare a împrumuturilor nu îi corespunde o obligație corelativă și echivalentă a profesionistului de a presta un serviciu suplimentar acordării împrumutului.

88. Acordarea și administrarea împrumuturilor nu presupune prestații suplimentare din partea profesionistului față de consumator, ci reprezintă un comportament rezonabil a unei părți contractante, imputabil creditorului profesionist, al cărui activitate include ținerea evidenței împrumuturilor, iar, costul aferent acordării și administrării se acoperă din contul dobânzii plătite de către consumator pentru utilizarea împrumutului.

89. În această ordine de idei Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că, în contractul de împrumut nu a fost stipulată o clauză, prin care consumatorul ar stabili un comision profesionistului de beneficiere și administrare a împrumutului. Or, contractarea unui împrumut de către consumator are ca efect un câștig financiar de către profesionist, sub formă de dobândă, ce determină lipsita de cauză juridică stabilirea unei plăți suplimentare sub formă de comision de acordare a împrumutului.

90. Mai mult decât atât, nu doar profesionistul, dar și consumatorul întreprinde măsuri de administrare a împrumutului, însă profesionistul nu-i acordă niciun comision reciproc consumatorului.

91. Conjunctura circumstanțelor descrise determină concluzia că, comisioanele de acordare și de administrare a împrumuturilor sunt stabilite exclusiv de către profesionist, folosindu-se de poziția sa dominantă, fără a avea o contraprestație, care camuflează o dobândă contractuală suplimentară,

nerezonabilă, iar consumatorul nu poate influența conținutul acestor clauze și nu poate prevedea comisioane reciproce.

92. Pentru aceste motive, se constată că, prin aceste clauze se încalcă obligația de bună-credință în raport cu consumatorul, deoarece perceperea comisioanelor respective nu este justificată prin contraprestații din partea profesionistului.

93. De asemenea, comisioanele de acordare și de administrare a împrumuturilor prejudiciază consumatorul prin crearea unui dezechilibru semnificativ în detrimentul acestuia.

94. Din această perspectivă este legală și întemeiată concluzia instanței de fond, care a reținut că, nu este stabilit clar și expres în ce constă activitatea întreprinderii, care sunt serviciile prestate la monitorizarea împrumutului, pentru care se încasează comisioanele, pentru care servicii se încasează aceste comisioane.

95. Respectiv, este întemeiată concluzia instanței de fond precum că aceste comisioane, calculate și percepute lunar, disimulează, de fapt, un procent consistent de dobândă, mărin artificial costul efectiv al împrumutului și, în plus, creând întreprinderii un avantaj concurențial contrar uzanțelor de bună credință față de celelalte întreprinderi. Aceste comisioane nu reprezintă altceva decât o dobândă mascată care, pe lângă faptul că lezează interesele economice ale clientului, aduc atingere și mediului concurențial al întreprinderii, prin prezentarea unor dobânzi doar aparent reduse, dar care, de fapt, disimulează un spor de dobândă sub denumirea de comision. Această disimulare a dobânzii echivalează cu un dol întrucât, în mod evident, o dobândă (aparent) redusă atrage mai mulți clienți. Disimularea unei părți a dobânzii sub denumirea de comision este o dovadă absolut convingătoare a relei credințe a întreprinderii care percepe astfel de comisioane, întrucât, reprezintă o modalitate de inducere în eroare a clienților (consumatorilor), prin prezentarea de dobânzi avantajoase.

96. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia că, contractele de împrumut nr. 17370004601 din 30 noiembrie 2017 și nr. 18370006896 din 30 noiembrie 2018, încheiate între OCN „MICROINVEST” SRL și Corpaci Filaret, sunt contracte de adeziune, concluzie la care a ajuns și prima instanță.

97. Prin urmare, consimțământul dat de consumator la momentul încheierii contractelor respective este considerat de legiuitor inexistent, întrucât a fost exprimat în contextul unei stări de constrângere financiară, stare de care OCN „MICROINVEST” SRL, în calitate de comerciant, a profitat și a impus consumatorului Corpaci Filaret, aflat într-o poziție defavorabilă, obligații pecuniare suplimentare (camuflete).

98. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind neîntemeiată concluzia instanței de apel cu privire la faptul că, contractele de împrumut nr. 17370004601 din 30 noiembrie 2017 și nr. 18370006896 din 30 noiembrie 2018, au fost încheiate la cererile

consumatorului Corpaci Filaret de acordare a împrumuturilor, fiindu-i eliberată informația precontractuală, cu descrierea principalelor caracteristici ale produsului de creditare, costurile creditului, informație cu care acesta a făcut cunoștință până la încheierea contractelor.

99. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind greșită constatarea instanței de apel cu referire la faptul că, atât comisioanele, cât și dobânda au fost negociate în prealabil între OCN „MICROINVEST” SRL și Corpaci Filaret, iar ulterior, în virtutea principiului libertății contractuale, Corpaci Fialert și-a exprimat consimțământul la încheierea contractelor de împrumut.

100. Or, contrar celor reținute de instanța de apel, Corpaci Fialert, în calitate de împrumutat, nu avea posibilitatea să formuleze obiecții sau să își exprime dezacordul cu o clauză contractuală sau alta, deoarece contractele respective sunt contracte de adeziune.

101. În conjunctura circumstanțelor descrise este justă soluția emisă de prima instanță, care a constatat nulitatea clauzelor înserate în pct. 1.5 și pct. 1.6 din contractul de împrumut nr. 17370004601 din 30 noiembrie 2017 încheiat între OCN „MICROINVEST” SRL și Corpaci Filaret și în pct. 1.5 și pct. 1.6 din contractul de împrumut nr. 18370006896 din 30 noiembrie 2018 încheiat între OCN „MICROINVEST” SRL și Corpaci Filaret.

102. Scopul instituirii nulității absolute a clauzelor abuzive constă în descurajarea profesioniștilor să utilizeze clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Scopul menționat nu poate fi atins dacă în rezultatul constatării nulității absolute efectele clauzelor abuzive s-ar diminua până la limita stabilită prin lege. În acest caz, este necesară excluderea totală a efectelor clauzelor abuzive, astfel încât să se înțeleagă că, în cazul constatării caracterului abuziv al clauzelor contractuale, utilizatorul nu va putea miza pe reducerea efectelor clauzelor abuzive până la minimul legal, astfel fiind sancționat pentru practicarea clauzelor abuzive.

103. Subsecvent, având în vedere soluția expus *supra*, în temeiul art. 219 din Codul civil, instanța de fond legal și întemeiat a dispus repunerea părților în poziție inițială, prin obligarea OCN „MICROINVEST” SRL de a efectua recalculul datoriei contractuale drept urmare a excluderii sumelor încasate în temeiul clauzelor contractuale declarate nule.

104. La caz, prin efectul constatării caracterului abuziv al clauzelor standard nominalizate, profesionistul este lipsit de temei legal și contractual pentru a imputa debitorului plata comisioanelor menționate.

105. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază și faptul că, soluția instanței de fond referitor la încasarea cheltuielilor de judecată, este legală și întemeiată.

106. În conexiunea celor relatate se constată că, instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunile cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când instanța de fond, în mod

temeinic și legal a ajuns la concluzia de a admite acțiunea formulată de Corpaci Filaret.

107. Prin urmare, având în vedere că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar decizia instanței de apel a fost pronunțată cu aprecierea greșită a circumstanțelor cauzei și interpretarea eronată a normelor de drept material, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține caracterul întemeiat al recursului declarat de către Corpaci Filaret, în partea pretențiilor admise de instanța de fond.

108. În consecință, recursul urmează a fi admis parțial, casată integral decizia din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și menținută hotărârea din 19 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

109. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 445 alin. (1) lit. f), alin. (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de către Corpaci Filaret.

Casează integral decizia din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și menține hotărârea din 19 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Corpaci Filaret împotriva OCN „MICROINVEST” SRL, intervenient accesoriu Corpaci Ala cu privire la declararea nulității clauzelor contractuale și repunerea părților în poziția inițială.

Decizia este irevocabila.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Ion Munteanu